

NAPREJ

Glasilo jugoslovanske socialno demokratične stranke.

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak dan opoldne.

Uredništvo in upravnništvo v Ljubljani, Frančiškanska ulica šte. 6, I. nadst.,
Učiteljska tiskarna.

Naročnina po pošti z dostavljanjem na dom za celo leto K 42—, za pol leta
K 21—, za četrt leta K 10:50, za mesec K 3:50. Za Nemčijo celo leto K 46—,
za ostalo tujino in Ameriko K 54—.

Inserati: Enostopna peti vrstica 30 v; pogojem prostor 50 v; razglasi in po-
slano vrstica po 60 v; večkratni objavi po dogovoru primeren popust.

Reklamacije za list so poštne proste.

Posamezna številka 20 vinarjev.

Korajža velja!

«Arbeiterica» piše:

Dne 23. julija 1914 je avstro-ogrski poslanik v Belgradu, baron Giesl, izročil srbski vladi noto grofa Berchtolda. Avstro-Ogrska je zahtevala, da srbska vlada »na prvi strani svojega oficijelnega organa dne 26. julija« priobči slovesno izjavo proti monarhiji sovražni propagandi in obenem naznani s kraljevim dnevnim poveljem srbski armadi to izjavo; dalje naj izpolni deset v noti natančno opisanih zahtev Avstro-Ogrske; izjavi naj se do sobote dne 25. t. m. ob šestih popoldne, jeli hoče izpolniti te zahteve. Ko je bila nota izročena, so se v Srbiji vršile nove volitve v skupščino. Dne 14. avgusta naj bi se izvolila nova skupščina. Ministrski predsednik Pašić je imel nič sluteč volilne shode v timoški dolini, ko se je odločalo o njegovi deželi. Dne 24. onega nesrečnega meseca se je vrnil Pašić v Belgrad. Naslednjega dne ob šestih zjutraj je vročil baronu Gieslu odgovor Srbije. Izjavil se je pripravljenega, da obelodani zahtevano slovesno izjavo v besedilu, katero je predlagala monarhija. Od desetih zahtev Avstro-Ogrske jih je sprejel sedem. Toda glede naslednjih treh zahtev je Pašić izrazil važne pomisleke. Avstro-Ogrska je zahtevala, naj bi se srbska vlada zavezala, »da zatre vsakršno publikacijo, ki škruva k sovraštvu in zasramovanju monarhije, in katere splošna tendenca je bila naperjena proti teritorialni integriteti monarhije.« Pašić je odgovoril, da srbska ustava vladi ne priznava pravice, da bi zatirala tiskovine. Pač pa bo zahteval od skupščine njenem sestanku dodatek k tiskovnemu zakonu, po katerem naj bi se »hujskanje k sovraštvu in zasmejevanju avstro-ogrške monarhije in vsako obelodanjenje, katerega cilj je dotikanje avstro-ogrškega posestnega stanja, zagodilo z najstrožjo kaznijo«. Poleg tega bo izposloval od skupščine zakonito pooblastilo, da se zaplenijo take tiskovine. Avstro-Ogrska je drugič zahtevala, naj bi srbska vlada dovolila, »da bi organi c. in kr. vlade sodelovali v Srbiji pri zatiranju proti teritorialni integriteti monarhije naperjenega razdirajočega gibanja«. Pašić je odgovoril, da srbski vladi »dalekosežnost« te zahteve ni jasna, toda ona je pripravljena k vsaki delovni skupnosti s c. in kr. uradniki, »ki je v skladu z načeli ljudskega prava, s kazensko-pravnim redom in z dobrim sosedstvenim razmerjem«. Končno je Avstro-Ogrska zahtevala, naj bi se sodnih poizvedovanj proti srbskim državljanom, ki so bili osumljeni sokrivde na zaroti proti življenju nadvojvode Franca Ferdinanda, udeleževali »od c. in kr. vlade delegirani organi«. Pašić je

odgovoril: »Da bi v tem postopanju agentje c. in kr. vlade sodelovali, srbska vlada ne more dovoliti, ker bi sicer prekršila ustavo in kazensko-pravni red«. Srbski odgovor je končal z naslednjimi besedami: »Ako bi c. in kr. vlada se ne bila zadovoljna s tem odgovorom, je kraljeva srbska vlada kakor vedno pripravljena k mirnemu sporazumljenju. Odgovor na neresena vprašanja bi se mogel potem predložiti ali internacionalnemu sodnemu dvoru v Haagu ali velesilam, ki so sodelovale na naši izjavi z dne 31. marca 1909.« Baron Giesl je označil to noto kot nezadostno, zapustil je še tistega večera Belgrad in tri dni pozneje, dne 28. julija — pred štirimi leti! — je grof Berchtold napovedal vojno z naslednjimi besedami: »Ker kraljeva srbska vlada ni odgovorila na noto z dne 23. julija 1914 na zadovoljiv način, je prisiljena c. in kr. vlada, da sama skrbi za varstvo svojih pravic in koristi ter v to svrhu apelira na moč orožja. Avstro-Ogrska smatra torej od tega trenutka, da se nahaja v vojnem stanju s Srbijo.«

S tem je bila vojna tu. Strašen mehanizem zavezništva se je zagibal. Kot zaščitnik Srbije je stopila Rusija na plan. S tem je bil za Nemčijo, z vstopom Nemčije za Francijo podan slučaj zavezništva. Anglija, od 1908. zvezana s Francijo in Rusijo, je zgrabila za orožje. Evropa je stala v ognju. In vedno dalje se je razširjal ogromni svetovni požar. Po vrsti so vstopale Japonska, Turčija, Italija, Bolgarska, Rumunija, Zedinjene države v strašni vrvež. Prepričani za zaplenbo srbskih listov, za udeležbo avstrijskih uradnikov na sodnem postopanju proti srbskim zarotnikom je zadostoval, da se razrešijo vsi skriti konflikti, razpasejo vsa težko zadržana poželenja po moči, zaščitku, osvojitvi dežel, zbuje vse speče strasti. Avstro-Ogrska je apelirala na »moč orožja«. Na moč orožja so apelirali tedaj vsi veliki narodi sveta.

Danes, po štirih letih neprimerne človeške moritve, po štirih letih strahu in bojazni, pomanjkanja in uboštva, kakršnega človeštvo še ni doživelo, vedo narodi, kaj pomenja apel na moč orožja. Tisoči, ki so pred štirimi leti vriskajoč radi tozadavnega sklepa, navdušeni nad velikimi doživljaji korakali po cestah, oni, ki so takrat ob največjem navdušenju prepevali pesem princa Evgena, plemenitega viteza in »Die Wacht am Rhein« — tudi ti vedo, v kolikor jih ne krije že zelena trava, kaj pomenja v današnjem času, v času 42-centimetrskih možnarjev in strupenih plinov, podmorskih čolnov in letal, apelirati na moč orožja. Vojna ni prinesla nobeni državi, kar je pričakovala od nje. Nobenemu narodu ne more prinesiti, kar bi opravičevalo tako grozne žrtve. V vedno novih, vedno hujših naporih se trudijo narodi zaman, da izsi-

lijo z močjo orožja odločitev, ki naj bi prinesla mir. Zaman! Ako je za trenutek kaka vojna stranka v premoči, tedaj kmalu zopet druga mimogrede nadkriljuje. Uspehi in neuspehi, moč enih na sahen in moč drugih na morju drže drug drugega v ravnotežju. Včeraj se je približala Nemčija z ozirom na ruski polom zmagi, danes nadomešča Amerika sovražnika, ki ga je izgubila vsled izločitve enega sovražnika. Nobenega izhoda, nobenega upanja ni, da bi se vrvenje končalo z močjo orožja! Toda še vedno ne puste odločevati nikakemu izhodu, pameti in pravici, da si je apel na moč orožja tako očitno odpovedal. Kajti narodi so popolnoma zamreženi v strašnem mehanizmu moči, da se iz njega sedaj celo nič več ne morejo izviti, njega nič več oprostiti. Grof Czernin je nedolgo tega govoril v gosposki zbornici, da bi Avstro-Ogrska, ako bi tudi hotela, ne mogla skleniti nobenega posebnega miru, ne da bi se takoj zapletla v novo vojno, v vojno z Nemčijo. In enako bi se mogli kakor Avstro-Ogrska odtegniti vojni Italija in Francija. To je tragika zgodbe: Kdor je enkrat interpeliral na moč orožja, ta ostane podložen zakonu moči, tudi če bi se mu hotel, izmučen, izčrpan, ogrožen od nevarnosti, izviti.

In ta strašna izkušnja bo narodom grozen nauk. Kajti verli na moč je ta vojna zadnja, smrtni udarec. Nezasiščen doživljaj je napolnjeval v teh štirih letih narode z novim mišljenjem, novim hotenjem. Le norci morejo verjeti, da bo svet po tej vojni tisti kakor je bil pred njo. Za nami so časi, ko je moglo par ministrov, ne da bi vprašali narode in se brigali za narode, s svojim apelom na moč orožja spraviti svet v plamen. Narodi so zvedeli, kaj pomenja, ako niso sami gospodarji svoje usode. Svoji pravici samoodločevanja, ljudskemu gospodarstvu v državi se ne bo odrekel noben narod več. Za nami je čas, ko so narodi lahko miselno apelirali na moč orožja, da »skrbe za varstvo svojih pravic in interesov«, misel lige narodov, mirovne zveze narodov, ki ne bo dopuščala več nikakršnega odločevanja mednarodnih preprirov kakor potom internacionalnega razsodišča, je z nepremagljivo silo osvojila sreča in močgane vseh narodov. Za nami je čas, v katerem bi ta ali ona država mogla zagotavljati nedotakljivost svojega ozemlja le s silo proti sosednjim državam. Nobena država ne more drugače najti varnosti kakor v zadovoljnosti svojih državljanov, v lastni vladi svobodnih in raditega zadovoljnih narodov, katere obsega. Naj bi vladajoči ne slutili, kakšen bo uspeh te vojne. Naj bi pomnili, da s starimi sredstvi sile ne morejo priti do starih ciljev, tedaj ostane vendarle res, da ni nobenega povratka več za to vojno, da se je apel na silo, ki je povzročil to vojno, v njem izka-

LISTEK.

Jezua.

(Dalje.)

— No, rokovanjači, ali ste sedaj zadovoljni? Toliko ste delali, da ste me izpraznili, vi, ki ste v duši in v srcu prazni in puhli kakor kajžarjeva klet. Fej, barabe tržaške!

Na to je naročil par kozarčkov slivovke in jih izpraznil ježno in s trudom ozirajoč se mirko po brezčutnih in studnih obrazih svojih pivskih bratcev.

Posel, s katerim se je naš Jezua preživljal je bil precej skromen. Vsako jutro je pomagal navsezgodaj branjevkam na trgu. Postavljal jim je šotore in dovažal na malih vozičkih raznovrstno blago. Ko je končal to delo, je vzel vrečo in nabiral v njo cunje in oglodane kosti po tržaških smetiščih. Zvečer je zopet pomagal branjevkam. Ko sem prišel bolj v leta sem se Jezui čudil in ga pričel opazovati. Bil je izredno inteligenten in temeljito naobražen. Poleg tega je bil tudi lep. Lepo zraščeno, lepa kodrasta glava in kakor oglje črne oči so švigale plamene izpod črnih in gostih obrvi. Bil je v pravem pomenu besede lep italijanski telovadec s pohabljenim desno roko, ki mu je le malo služila. Živel sem z njim skoro v prijateljstvu do trenutka, ko sem zapustil poslednjo prodaj-

nalnico žganja za vedno. Toda čimbolj sem občeval z njim, tem manj sem ga umel. Bolj nego vedel sem čutil, da nimam opravka z navadnim alkoholistom. Njegovo pijančevanje je bilo smotreno in vedno odvrženo njegvi volji. To je vedno še sam poudarjal.

— Veš Ivo. Ne sodi me kakor druge. Jaz pijem, ker hočem piti. Lahko bi nehal vsak trenutek, pa nečem in ne bom. Zato ti pravim, da mi ne prigovarjaj. V pijančevanju imam svojo slast in svoj spas. Drugi so šleve. Pijo brez potrebe iz navade; škodujejo sebi in drugim. Jaz pijem, ker hočem piti in ne škodujem nikomur. Še sebi ne. Lahko bi pil strup. A čemu? To boli. Res se hočem zastrupiti, pa takole počasi, počasi, ker mi je ležeče na tem, da si nekdo muči dušo in srce ob pogledu in ob spominu name. V tem sem res hudoben. Toda to je cilj mojega življenja. Kadar sem pijan, veš, takrat šele vživam sovraštvo, ki ga gojim do te umazane družbe. Tedaj vživam slast, ki je ti ne boš nikdar okusil. Toliko sem ljubil in sem toliko hrepenel, da sem končno padel v gnojnico. Sedaj se počutim dobro tudi v njej. Iz nje prinašam smrad in ga nosim po mestu. Bogata gospoda se me izogiba, jaz pa silim baš vanjo. Naj duha dišave iz gnojnice. Naj si tišči nosove, ko grem mimo nje. Še pljunil bi rad nanjo, pa ne storim tega radi estetike. Estetika je še edino čuvstvo, ki mi je ostalo iz mladih let. Sedaj mi je v škodo, zato sovražim tudi

njo, ki se je ne morem otresti. Veš, ako nisem pijan nimam potrebnega poguma. V treznih urah se ustrašim svojega sovraštva. Brez sovraštva pa ne morem živeti. Torej ne prigovarjaj. Vzemi botiljko v roke in mi natoči nek-tanja. Nikdar nisem tako pijan, da ne bi vedel, kaj delam. Za strup potrebujem žgane pijače in jo potrebujem radi poguma. Natoči, ti pravim. Ubogaj, ako nečeš, da sovražim še tebe, še tebe, ki nisi vreden sovraštva. Ko bom imel dovolj, pojdem pred vežo grofovske palače in bom izvršil tam svojo dolžnost, ko bo grofica na balkonu.

In je bilo res odveč vsako prigovarjanje. Moral sem vzeti botiljko v roke in nalivati v malo čašico opojno pijačo. In Jezua je pil skrbno, kakor da srka nektar ljubezni in oprezo, kakor da vlija vase strup. Ko je imel dosti, je vzel vrečo polno umazanih in smradljivih cunj in starih kosti in različnega mrčesa. Šel je pred vežo grofovske palače zares v trenutku, ko je bila grofica na balkonu. Pred vežo je stresel cunje, kosti in mrčes iz vreče na tla s tako silo, da se je dvignil gosti in smradljivi prah do balkona in pregnal grofico v notranje prostore. Nato je pospravil raztreseno blago zopet v vrečo in odšel z njo, zapustivši pred vežo smradljivi duh iz gnojnice, ta, kakor prepad mamljivi smrad, ki je izvalil že milijone, da so v njem poginili.

(Dalje.)

zal brez moči, preklinjali so ga narodi, preko njega bodo triumfirale velike ideje, ki so štiri leta najstrašnejših doživljajev porodile v glavah milijonov ideje demokratizma in samoodločevalne pravice narodov, lige narodov in večnega, potom volje organiziranega človeštva zagotovljenega miru.

Ko je grof Berchtold pisal noto Srbiji, je utegnil misliti le na to, da utrdi monarhijo kot velesilo na jugovzhodu. Brez slutnje je povzročil največji in najstrašnejši dogodek, o katerem ve zgodovina človeštva pripovedovati. Brez slutnje je povzročil katastrofo, kakršno ne bo nobena bodoča generacija več pustila doživeti, kakor smo jo doživeli v teh štirih letih. Za vse čase naj se izruje apel na moč.

Nemški umik na zapadnem bojišču.

V ententnih deželah vlada veliko navduševanje in veselje zaradi francoskih in angleških uspehov na francoskem bojišču tekom zadnjega tedna. Nemško poročilo generalnega štaba govori o sistematičnem in opreznem umiku nemške armade. V celem se je umaknila nemška vojska doslej za pet kilometrov, kar beležijo Francozi seve kot velikanski uspeh zavezniškega orožja na zapadu. Največji dogodek te zadnje faze vojnih operacij na francoskem bojišču je zopetna osvojitve Soissons od strani Francozov. Kakor znano, so zavzeli Nemci to mesto v svoji zadnji ofenzivi. Poročilo pravi, da je francosko prodiranje jako počasno, da gredo le korakoma dalje in da je opažati v njih prodiranju nekakšno previdno in negotovo tipanje za ozemljem.

Ako vojskovodja opazi in spozna, da je mogoče braniti bojišče le z velikimi in težkimi izgubami na lastni strani, tedaj bo v lastno korist umaknil svojo fronto pred sovražnikom in si poiskal novih, boljših oporišč in točk za svojo armado. Tako delajo vedno dobri vojskovodje. Tega načela se držita tudi Hindenburg in Ludendorff. Kadar ima lastna vojska pred seboj sovražnika, ki napada z veliko premočjo, tedaj je za lastno armado umik najboljšo sredstvo, da se zopet doseže iniciativa na lastni strani. Pri tem gre za to, dobiti trenutno in krajevno premoč, ki je najboljši povod za doseglo iniciative. Govor je le o trenutni in krajevni iniciativi, kajti na francoskem bojišču so Nemci v precejšnji manjšini.

Iz izjav, ki sta jih podala žurnalistom Hindenburg in Ludendorff, posnemamo, da nemško vojno vodstvo nikakor noče zamolčati nemških neuspehov zadnje ofenzive. Čisto odkrito pravi Ludendorff: »To pot se je naš napadalni načrt ponesrečil«. Sovražnik da se je izognil napadu. S tem so Francozi dokazali, da se znajo od sovražnika učiti. Ves oni lok, naperjen proti Parizu, so potegnili Nemci zopet nazaj, kajti sedaj, ko so opustili ofenzivni načrt na Pariz, je postal ta lok nepotreben, za obrambo pa naravnost neugoden, ker je bil izpostavljen sovražnim bočnim napadom in ker je zahteval ogromnih vojaških moči.

Tako so zasedli Nemci sedaj boljšo in ugodnejšo obrambno črto; to pa seve ničesar ne spremeni na dejstvu, da žanjejo po zadnjih dveh ofenzivah, nemški in sledeči francoski, uspeh zavezniški. Vsaj njegovo zunanjo stran. Odločilnega pomena gotovo nima ta uspeh. Eno pa je nedvomno: Velik moralni vtisk, ki so ga napravile tri nemške pomladne ofenzive, katere so ogrožale že Amiens in Pariz, je zbledel, nasprotno pa se je znatno dvignila samozavest Francozov, ki so vojaško še vedno glavni predstavniki ententne vojne moči. Povečalo se je tudi zaupanje v novega poveljnika Focha, ki ne zaostaja več tako zelo za vojaškimi talenti Hindenburga in Ludendorffa, kakor njegovi predhodniki. Upanje, ki ga je gojila Nemčija v zadnjih mesecih, da bo namreč odločilo neprestano nemško prodiranje na zapadu svetovno vojno, preden posežejo vmes Amerikanci, je splavalo spričo zadnje ofenzive že domalega po vodi.

Vojna poročila.

Avstrijsko vojno poročilo.

Dunaj, 5. avgusta. Uradno se razglša: Nobenih posebnih dogodkov.

Bitka na zapadu.

Berlin, 5. avgusta. Armadna skupina kraljeviča Ruprechta: Na fronti med Ypermom in južno Montdidierja je zvečer oživilo artiljerijsko delovanje in je ostalo tudi ponoči živahno. Na Flandrskem severno Alberta in na obeh straneh Somme so bili sovražni sunki zavrnjeni. Severno Montdidierja smo umaknili svoje na zapadnem bregu Avre in ob Sommi stoječe stotnije brez sovražnega vpliva nazaj za te odseke. Pri manjših podjetjih jugozapadno Montdidierja smo dobili ujetnikov. — Armadna skupina nemškega cesarjeviča: Ob Vesli ljut topniški ogenj. Uspešni boji na predpolju južno Conde in zapadno Reimsa. Potem ko so bili zavrnjeni sovražni delni sunki, so se izognile naše zadnje čete močnejšim napadom nasprotnika na Fismes po povelju na severni breg Vesle. — Armadna sku-

pina Gallwitz. Zapadno Mozele, v srednjih in zgornjih Vogezih so bili sovražni sunki zavrnjeni. V Sundgau smo v lastnem podvzetju dobili ujetnikov. Podnarednik Thom je izvojeval svojo 27. zračno zmago.

Berlin, 5. avgusta zvečer. Krajevni boji ob reki Vesle.

Italijansko uradno poročilo.

Rim, 3. avgusta. V Albaniji je naša kavalarija napadla sovražne čete, ki so bile pri Jagodini prekoračile reko Semeni, ter jih z velikimi izgubami vrgle nazaj. Ujeli smo 151 mož. Močne sovražne oddelke, ki so se bližali našim črtam severno Berata smo pognali nazaj.

Rim, 4. avgusta. Južno od Nago so naše čete v naskoku vzele višino 403 na Dasso Alto, kjer se je bil sovražnik vgnjezdil dne 25. julija. Sovražnik je branil to točko z velikimi žrtvami, a je končno omagal. Zajeli smo 4 častnike in 172 mož ter veliko množino orožja. V noči 3. avgusta je nek francoski oddelek vdrl v sovražno črto vzhodno Asiaga, kjer je ujel enega višjega častnika in 124 mož ter vplnil obilo vojnega materijala. Zapadno Asiaga je nek angleški oddelek vdrl v sovražne järke.

Nemške čete v starih pozicijah.

Ženeva, 5. julija. Kakor javljajo francoski vojni poročevalci, je nemško vrhovno armadno vodstvo umaknilo svoje čete z artiljerijo vred za Aisno. Nemške čete so vse mostove pognale v zrak. Nemci se bodo baje reablabirali v svojih prejšnjih pozicijah. Francozi drže črto ob Vesli.

Amerikanci na italijanski fronti.

Ženeva, 5. avgusta. Kakor poroča »Giornale d'Italia«, je zadnje dni došel velik ameriški kontingent v Italijo ter znatno ojačal italijanske čete v etapah. Prebivalstvo burno pozdravlja amerikansko pomoč. Zatrjuje se, da bo ameriška pomoč v najkrajšem času toliko, da bodo izravnane vse italijanske izgube zadnjega časa.

Nemški dalekostrojni top v francoskih rokah.

Bern, 5. avgusta. Pri svojem umikanju so Nemci opustili jugozapadno Bresty enega svojih dalekostrelnih topov, ki je bil nameščen v gozdu Chatelet. Nemcem pa se je vendar posrečilo, da so vzeli s seboj bistvene dele topa.

Amerikanci slave Focha.

New York, 5. avgusta. V New Yorku je zavladalo veliko veselje zaradi uspehov na francoski fronti. Župan je ukazal četrt ure zvoniti. Generala Focha slave vsi časopisi, ker se mu je posrečilo vresničiti enotno fronto.

Zborovanje italijanskih socialnih demokratov v Trstu.

Minulo nedeljo se je vršil v Trstu shod italijanskih socialnih demokratov, ki so se ga udeležili skoro vsi člani italijanske socialne demokracije. Zborovanje je otvoril predsednik sodrug Chiussi, spominjajoč se ob tej priliki z ganljivimi besedami umora Jeana Jauresa in smrti sodruga Zipponija. Nato so sprejeli zborovalci naslednjo resolucijo, predloženo od strankinega političnega odbora:

»Strankin shod odobrava, da se je odrekel sodrug Pittoni kot zastopnik naše stranke povabilu, udeležiti se praških manifestacij, iz razlogov, ki jih je navedel Pittoni sam v »Lavoratore« dne 19. maja 1918.«

Na shodu je govorilo več sodrugov. Slednjič je bila sprejeta omenjena resolucija z vsemi razen devetih glasov. Shod se je zavzel nato za samoodločbo narodov in proti inkorporaciji Italijanov pri morskih deželi v jugoslovansko državo. Zborovalci so sklenili, da odlože razpravo o konkretni rešitvi narodnega problema teh dežel na drug shod.

Vesti iz Rusije.

Obrambni boj boljševikov. Moskva, 5. avgusta. Petnajststoseč oseb, ki so vsled prodiranja ententnih čet ob murmanski železnici morale bežati, se je namestilo v gubernijah Saratov in Voronež. Vsled sovjetskega ukaza se brzojavke v inozemstvo ne sprejemajo in ne odpravljajo več. Srbski oddelek ob murmanskem obrežju šteje približno 3000 mož. Sovjet ljudskih komisarjev je dovolil 300 milijonov rubljev za boj proti Čeho-Slovakom in proti ententnim četam na Murmanskem. Ruski državljani, ki sprejmejo kako drugo državljanstvo, morajo takoj zapustiti Rusijo. Zaradi predaje Simbirsk je Trockij ukazal strogo preiskavo. V Vologdi se je razkrila protirevolucionarna zarota. 49 častnikov je aretovanih. Trockij je s posebnim vlakom došel v Petrograd.

Ameriško-japonska intervencija v Sibiriji. Washington, 5. avgusta. Državni tajnik objavlja izjavo o amerikansko-japonski akciji v Sibiriji. — Vlada Zdu-

ženih držav je mnenja, da bi oborožena intervencija v Rusiji več škodovala nego koristila. Mi moramo — pravi državni tajnik — sedaj z vso energijo delovati na to, da za vsako ceno zmagamo na zapadni fronti. V Rusiji se za moremo vojaško le toliko uveljaviti, da podpiramo Čeho-Slovake proti oboroženim nemškim in avstro-ogrskim vojnim ujetnikom. Združene države in Japonska so edine velesile, ki lahko izvršijo svojo nalogo. Amerika je predlagala Japonski vladi, da bi vsaka odposlala nekaj tisoč mož v Vladivostok, ki bi pod enotnim vodstvom zavarovali hrbet Čeho-Slovakom. Japonska soglašala s tem načrtom. To pa ne bo kratilo rusko politično suverenost in tudi ne bo oslabilo teritorialno integriteto. Amerika je želi, priskočiti Rusiji na pomoč na tak način, kakor to želi rusko ljudstvo.

Ljening je govoril. Moskva, 4. avgusta. Dne 2. avgusta se je vršila v Moskvi cela vrsta shodov za agitacijo med delavci za boj proti Čeho-Slovakom in protirevoluciji. Ljening je imel govor, v katerem je izjavil: Z govorjenjem in lažjo so zasedli Angleži murmansko ozemlje, zavzeli so dalje Kem in streljajo naše sodruge. Čeho-Slovaki so njih zavezniški. Podkupili so jih s svojim denarjem. Nočemo se bojevati niti z Nemci, niti z Angleži in Francozi. Delavci bodo obdržali tovarne v svojih rokah in kmetje ne bodo oddali zemlje posestnikom. Da branimo vse to, napovedujemo vojno vsem spekulantom, ki nam prete za lakoto.

Rusko-japonska tajna pogodba. Moskva, 4. avgusta. Pacifistični »Mir« priobča izvešček iz rusko-japonske tajne pogodbe z dne 3. julija 1915 proti Angliji in Ameriki. Pogodba zahteva varstvo Kitajske pred katerokoli državo, najsibo tudi z oboroženo silo; državi se zavežeta, da ne skleneta separatnega miru s skupnim sovražnikom. Pogodba je veljavna do leta 1921.

Ententni poslaniki v Arhangelsku. Francoski poslanik Noulens in poslaniki drugih ententnih držav so dospeli v Arhangelsk. Tamošnji sovjet je dobil ukaz, da poslanikov ne sme trpeti v Arhangelsku. Predsednik sovjeta je poslanikom na to zapovedal, da zapuste mesto. Naselili so se v bližini Kandalape.

Japonci v Vladivostoku. Pariz, 4. avgusta. Prvi japonski vojaški kontingent, ena divizija japonske vojske, je odplul iz Tokija in se v kratkem izkrca v Vladivostoku.

Atentati na Finskem. Stockholm, 5. avgusta. Ententa vprizarja atentate tudi na Finskem. Vlak, v katerem so se vozili člani finskega narodnega sveta, so prišli entente pognali v zrak. Dva set finskih poslancev je našlo pri tem smrt.

Čeho-Slovaki v Orenburgu. Kodan, 5. avgusta. Iz Petrograda je došlo poročilo, ki javlja, da so Čeho-Slovaki zavzeli Orenburg.

Politični pregled.

— Politične počitnice. V notranji politiki so nastopile poletne počitnice. Ministrski svet se sestane šele na cesarjev rojstni dan, to je dne 17. avgusta, ker se nekateri člani kabineta mude sedaj izven Dunaja.

— Za preosnovno državno upravo namerava ministrski predsednik ustanoviti posebno komisijo, ki naj izvrši potrebne načrte. Komisija bo sestavljena v prvi vrsti iz praktikov, med katerimi bodo zastopani tudi parlamentarci, ki so izvedeni v tozadnem gradivu.

Delavsko gibanje.

— Časnikarsko gibanje v Levovu. Uredniki uradne »Gazete Levovske« so zahtevali od namestništva stodoletno zvišanje plače in grozili s stavko, ako namestništvo ne ugodí njih zahtevam. Namestništvo je spoznalo potrebo zvišanje plače in je predložilo spomenico urednikov predsedstvu ministrskega sveta. Dvorni svetnik Krehovijevski, ki je bil še pred kratkim predsednik zveze poljskih časnikarjev, je zahteve urednikov uradnega lista zavrgel.

— Aiera praške policije. Iz Prage se poroča, da je stališče praške policijskega ravnatelja baje zelo omulano. Namesto dvornega svetnika dr. Kunza je že prevzel vodstvene posele vladni svetnik Šlecht. Tudi namestnik grofu Coudenhove se stolec zelo maje. Zadeva ima svoj vzrok v aferi neke družine, v kateri sta obe hčeri nujno osumljeni špionaže. Praška policija je prizadeta za to, ker se je izkazalo, da sta ženski dobili na ponarejene potne liste 26krat dovoljenje za vožnjo iz Prage v Monakovo.

V ogrskem državnem zboru dne 2. t. m. je hrvaški poslanec Hreljanović ugovarjal proti imenovanju »kraljevih ogrskih honvedov«. Resolucija se sklicuje po omembi velikih krvavih žrtev, katere so doprinesli Hrvatje v svetovni vojni, na to, da se je dosedanja označba sprejela brez vprašanja Hrvatov v zakon. Namesto kraljeva ogrska honved naj se vbodoče imenuje »kraljeva ogrsko-hrvatska honved«. Ako se ta predlog odkloni, se hrvaški poslanci ne bodo več udeleževali razprave. Ministrski predsednik Wekerle je trdil, da se pod ogrsko državo razume tudi Hrvatsko. Tudi deželnoobrambni minister se imenuje »kraljevi ogrski deželnoobrambni minister«. Nikake skupne vlade ni, temveč le centralna vlada. Samo ena država je, ogrska država, katere izpolnjujejo dele tvorita Hrvatska in Slavonija. Proti imenovanju »kraljevih ogrskih honvedov« Hrvatje niso nikoli ugo-

variali. To se dogaja danes, in sicer v krogu onih, ki se pečajo z mislijo posebne hrvaške države. Nato je imel še član vladne stranke, poslanec Barta, oster govor proti Hrvatim, nakar so hrvaški poslanci zapustili zbornico.

— **Kriza v hrvatski vladi.** »Hrvatska Rijeka« javlja, da je hrvatski ban Anton pl. Mihalović v soboto dospel z Dunaja v Budimpešto, kjer je imel daljšo konferenco s poslancem dr. Palečkom, kateremu je baje ponudil službeno mesto hrvatskega podbana. Kakor znano, je sedanjí podban dr. Krišković nedavno podal svojo demisijo.

— **Podvodna vojna zopet oživi.** Naslednik dosedanjega šefa nemškega admiralskega štaba, admiral Holten-dorff, je postal poveljnik visokomorskih enot admiral Scheer, ki se je bil zlasti odlikoval v veliki bitki v Severnem morju. To imenovanje ima velik pomen tudi za to, ker se domneva, da bo sedaj podmorska vojna prišla v nov štadij in da bo še silnejša, kakor je bila dosedaj.

— **Zasedeno ozemlje.** Osrednje države so od začetka vojne sem zasedle 770.000 štirijaških kilometrov sovražnega ozemlja, to je nekako 1 $\frac{1}{2}$ -kratni obseg vse nemške države. Samo na vzvodu je po operacijah pri Tarnopolu, Rigi in Oeselu ter pri prodiranju meseca februarja in marca 1918, kolikor se ne tiče ozemelj obrobni narodov, nad 178.000 štirijaških kilometrov ruskega sveta prišlo v roke zaveznikov. V Italiji je 12. soška bitka meseca oktobra in novembra leta 1917. osvobodila 2211 štirijaških kilometrov avstrijskega sveta sovražnika in mu poleg tega odvzela dve cvetoči pokrajini, obsežajoči nad 12.200 štirijaških kilometrov. Nasproti tej pridobitvi okoli 770.000 štirijaških kilometrov je etenta pridobila samo 2039 štirijaških kilometrov.

— **Odločitev svetovne vojne.** Ministrski predsednik italijanski je govoril s parlamentarci, da je volja alirane armadanega vodstva, še to leto iskati odločitev v svetovni vojni.

— **Turinski proces** proti socialistom, ki so se udeležili lanskim izgrediv v Turinu, je končan. Vojaško sodišče je obsodilo šest socialistov radi veleizdaje na tri do šestletno ječo. Obtoženci so vložili ugovor proti kazenskemu predlogu, ki pa ni bil vpoštevan. Izjavili so, da niso imeli namena, izvršiti državne veleizdaje, temveč, da so zasledovali le socialistične cilje. Občinstvo je sipalo med čitanjem obsodbe na obtožence rudeče nageljne in klicalo: »Živel socializem!«

— **Za zvezo narodov.** Benn, 3. avgusta. Po poročilu »Times« se je sestel odsek nove posvetovalne skupščine, sestoječe iz članov liberalne in delavske stranke, dne 29. julija v spodnji zbornici k posebni seji, v kateri je zavze stališče proti izjavam ontralskega ministrskega predsednika Hughesa, ki se je zavzemal za fanatični carinski boj. Ker bi pomemil carinski boj smrtni udarec za zvezo narodov, izjavlja odsek, da Hughes pač ne more govoriti v imenu demokracije Avstralije, ko je izgubil vsak ugled in spoštovanje. Njegovo vmešavanje v angleško strankarsko politiko je hudo kršenje angleškega gostoljubja.

— **Pašić za jugoslovansko državo.** Nevtralnno časopisje poroča, da je postal o priliki vojne obletnice srbski ministrski predsednik Pašić angleškemu ministrskemu predsedniku Lloyd Georgeju pozdravno brzojavko, v kateri izraža prepričanje, da se združijo Srbi, Hrvati in Slovenci v samostojno državo, ki bo najboljši jez na jug in vzhod.

— **Priljubljenost se novi atentati.** Kakor poroča pariški »Journal« se pripravljajo v Ukrajini novi atentati. Sklenjena je velika zarota, ki ji pripadajo člani razpuščene rade, mnogo železničarjev in kmetov.

— **Proti angleški gospodarski politiki.** Stockholmski »Socialdemokraten« zavzema stališče proti izjavi Lloyd Georgeja, katerega agresivna gospodarska politika proti Nemčiji in katerega zahteva, naj se Nemčija izključi iz zveze narodov, nasprotuje vojnim ciljem, katere je Anglija doslej zastopala.

— **Lloyd George o obletnici vojne.** Reuterjev urad poroča: Ob priliki četrte obletnice, odkar se Anglija udeležuje vojne, objavlja Lloyd George naslednjo poslanico, ki se naj proglasi v celem združenem kraljestvu, v angleških dominijih in v Združenih državah dne 5. avgusta zvečer. Poslanica, ki jo za četrto obletnico vojne pošilja britanski državi, pravi: Vzdržite! Mi se v tej vojni ne borimo za samosvoje cilje, vstopili smo v vojno, da zopet pridobimo svobodo narodom, ki so bili surovo napadeni in izkoriščani. Dokazati hočemo, da se ne more nobeden, še tako mogočen narod udati protizakonitemu brezobzirnemu militarizmu, ne da bi ga doletelo s.gurno in vsodepolno plačilo svobodnih narodov. Pred tako zmago končati bi bil zločin na bodočnosti človeštva. Pravim vam, vzdržite, ker naše pričakovanje zmage ni bilo nikdar tako sijajno kakor danes. Ravno pred šestimi meseci so vladarji Nemčije namenoma zavrgli pametno ureditev, ki so jo predlagali aliranci. Sneli so konečno krinko zmernosti, razdelili so Rusijo, zaslužnili so Rumunijo in so poskusili s silo si prilastiti moč s tem, da so mislili z zadnjim obupnim napadom premagati alirance.

Radi nepremagljive hrabrosti aliranih armad pa je sedaj nedvomno, da se sanje o podjarmljenju sveta, radi katerih so bahavo zahtevali vojno, nikdar ne obstajajo. A bitka še ni dobljena. Mogočna pruska avtokracija se še vzdržuje s silo ali zvijačo, da bi ušla porazu in zasigurala militarizmu novo dobo. Nočemo poskušati izogniti se grozotam vojne na način, da bi jih podedovali za nami naši otroci. Ker smo prevzeli nalogo, jo moramo izvesti prav do konca, dokler ne dosežemo pravične in trajne ureditve.

— **Angleški prestolonaslednik v Ameriki.** Švicarski »Bund« poroča iz Rima, da angleški prestolonaslednik v kratkem odpotuje v Ameriko. To potovanje je baje velikega političnega pomena. Dogodi se sedaj prvokrat, da ameriška republika oficielno sprejme člana angleške vladarske hiše.

— **Angleži ustanovili vseučilišče v Jeruzalemu.** V navzočnosti angleškega in francoskega generala je bilo te dni v Jeruzalemu slovesno otvorenje židovsko vseučilišče. Slavno-slni govor je govoril dr. Weismann, Balfour in Pichon sta poslala pozdravne brzojavke. Vsi predmeti se bodo predavali v hebrejskem jeziku.

— **Nov ameriški vojaški zakon.** Reuterjev urad poroča iz Washingtona, da bo vojni tajnik Baker predložil parlamentu nov vojaški zakon, ki določa službeno dolžnost za vse moške v starosti od 18. do 45. leta.

Delavsko gibanje.

Železničarji pri ministrskem predsedniku. Ministrski predsednik je sprejel v navzočnosti železniškega ministra zastopnike koaliranih železničarskih zvez, ki so mu poročali o položaju železničarjev in njihovem stališču nasproti nameravanim vladnim odredbam. Ministrski predsednik je priporočil, naj se zastopniki železničarjev v svrhu poravnave vršečih razlik še enkrat posvetujejo z železniškim ministrstvom in strokovnimi poročevalci finančnega ministrstva. Nato bo znova sprejel in dovedel akcijo do konca. Posvetovanja v železniškem ministrstvu se uveljavijo in dovrše še tekom tega tedna.

Dopisi.

S Save. Ker tukajšnja tovarna nima in ne dobiva dovolj premoga, je veliko pomanjkanje dela in delavstvo ne dela po večini v obratih, pač pa opravlja razna druga dela zunaj. V soboto, dne 3. t. m. pa so jih odbrali iz žičarne 23, iz žrebljarne pa 30 za v novo tovarno na Dobravi. Ti, ki so bili v to določeni, so se temu upirali iz naslednjih vzrokov: 1. ker je tovarna na Dobravi oddaljena trideset ure od Save, in bi jim morala tovarna zaradi tega po dogovoru pred prizivno komisijo, ker se ne morejo voziti po železnici, plačati 50% več, kar pa tovarna ne stori in da le za zamudo na poti 20%; 2. ker so težave glede hrane, ker se ne dobe taka živila, ki bi jih nosili s seboj vsaj za opoldan, in so zato prisiljeni biti na hrani v tovarniški kuhinji, a to so za takega, ki ima družino, previsoki stroški, ker je hrana z družino skupaj vendar cenejša, kakor pa če je delavec tam in družina doma; 3. ker je v novi tovarni na Dobravi zelo nesnažno delo, tako da pridejo delavci od prahu in dima popolnoma črni iz tovarne, dasi so tam umivalniki, ne pomagajo nič, ker če se delavec še bolj umije in skopije, pa se mora zopet obleči v tisto umazano obleko, je zopet ravno tak, ker ni v tovarni potrebnih omar, kamor bi shranjevali obleko, kadar se preoblečejo. Na ugovor delavcev, ki so določeni za tovarno na Dobravi pa se je reklo, da ni nobene pomoči, da je stvar tako določil tovarniški vodja g. stot. Müller ter da morajo iti na vsak način na Dobravo. Posebno lepo se je obnašal g. mojster iz žičarne M., ki je rekel med drugim tudi to, da naj vzamejo družine s seboj in če bi se kateri od teh hotel prijaviti bolan, da ne dobi nobeden bolniškega lista, magari če tudi tam pogine! O izrazih tega g. M. ne bomo napravljali nobenega komentarja, pač pa priporočamo delavcem, naj si jih dobro zapomnijo, kajti pregovor pravi, da na sedem let vse prav pride. Delavci so se na to hoteli obrniti na vojaškega vodjo, ko so izvedeli, da ga ni, da je šel na dopust, so sklenili, da gredo vseeno na Dobravo in se tam z dotičnim tovarniškim vodjo o vsem dogovore. Kaj bodo tam opravili bomo takoj poročali. — Nadalje ima K. I. D. tudi en premogovnik na Koroskem, kamor je že večkrat poslala po več delavcev od tukaj, ki pa pripovedujejo, da so tam neznosne razmere. Hrano imajo tako nezadostno, da sploh ni mogoče živeti ob njej, ležijo na samih deskah, pri vsem tem morajo pa še težko delati. Ni torej čudno, da utočejo od tam in se branijo iti zopet nazaj, in na vse priitžbe na tukajšnje vodstvo pa se odgovarja, da se bo zadeva preiskala. Kljub vsemu temu, da se postopa tako nečloveško z delavstvom, se mu godijo krivice, je vendar delavstvo napram svoji organizaciji le malomarno, namesto da bi se strnilo vse kot en mož in stalo v svojih organizacijah trdno na braniku za svoje pravice, zabavlja napram njim in pravi, da nič ne storijo za delavstvo. Toda roko na prsa, ti izmозgana masa! Vprašajmo se, ali smo storili svojo dolžnost? Ni opravljeno vse, če se plača par mesecev članarino organizacije ali da se dene velika rude-

ča kravata okolo vratu in se sem pa tja malo pozabavljaja na kapitaliste in tako dalje. Delavec, ki hoče biti pravi bojevnik za svoje interese, mora biti tudi dober agitator, mora biti naročnik delavskih listov in ne le naročnik, ampak jih mora tudi z zanimanjem čitati, da se iz njih pouči o stremljenju in ciljih, katere imajo prave delavske organizacije; zakaj le sami se bomo osvobodili iz tega neznosnega življenja. Torej na delo za strokovne politične organizacije, na delo za pravo delavsko čtivo in bodočnost je naša!

Dnevne vesti.

— **Mladinska zveza za reformo industrijske šole.** Zveza mladinskih delavcev v Trstu ima danes manifestacijsko zborovanje, na katerem bo zahtevala pametno preosnovo tržaške industrijske šole. Približuje se novo šolsko leto in mladi delavci hočejo povedati svoje mnenje o učnih tečajih, ki se morajo pričeti, o učni metodi, o delavskih šolah, o večernem pouku itd. Govoriti hočejo dalje o pomilovanju vrednem stanju, v katerem se nahaja industrijska šola, o pomanjkljivosti učnih sredstev in šolskih dvoran. Za mlade delavce so strokovne šole sredstvo za zmago v bojih proti gospodujočim razredom. Tudi delavci zahtevamo izobrazbe.

— **Ljudskoškolskemu učitelstvu na ljubljanskih šolah** je dovolil deželni odbor za čas od 1. julija 1918 dalje do preklica 50 odstotkov doklade k stanarini.

— **Svarilo.** Dogodilo se je že večkrat, da se je kdo zoperstavil vojaškim stražam in patruljam, ki stražijo blago na železnicah, ali da se ni pokoril odredbi vojaških straž ali njih klicu. Vojaška straža je bila primorana, rabiti orožje. Z ozirom na svarila, ki so na kolodvo-rnih nabita, se občinstvo opozarja, da imajo straže, ki so v železniški službi, vse pravice in dolžnosti vojaških straž. Ako se je kdo zoperstavil ali celo dejansko v bran postavi, je straža dolžna, nastopiti odločno in če treba, rabiti tudi orožje. Kogar bi straža pozvala, ta naj takoj obstoji, ker je sicer njegovo življenje v nevarnosti, ter naj se brez ugovora pokori nje odredbam.

— **Ravnateljstvo novomeške gimnazije** je prevzel od dosedanjega ravnatelja Franca Brežnika profesor Josip Wester.

— **Za jugoslovanske akademike v Gradcu.** Pod predsedstvom vseučiliškega prof. Nachtigalla se je vršil v Gradcu občni zbor »Bolniškega podpornega društva slovenskih visokošolcev«, ki je sklenil razposlati v domovino poziv na vse, ki jim je mar usoda jugoslovanskih visokošolcev, da prispevajo v sklad, s pomočjo katerega se bo osnovala v Gradcu za revne jugoslovanske dijake skupna kuhinja. Prispevki naj se pošiljajo na: Slawischer Kranken- und Unterstützungsverein, Graz, Universität.

— **Rop.** Posestnik Franc Drenik iz Prečine se je vračal v noči od 30. na 31. julija t. l. od neke kupčije iz Novega mesta. Na cesti, kjer pripelje tudi pot iz hoste ob Cegelnice, sta ga napadla dva neznana moža ter mu postavila takoj samokres na prsi in zahtevala denar. Izročil jim je svojo denarnico, v kateri je bilo približno 23.000 kron. Roparja sta ta denar vzela in zbežala. Govorila sta slabo slovensko z laškim narečjem.

— **Vlak povozil dve deklici.** Minuli petek je povozil osebni vlak, ki vozi iz Trsta na Dunaj, pri Borovnici dve deklici, Ivano Treven in Ano Škapin; deklici so našli na progi popolnoma razmesarjeni.

— **Tržaški škof tajni svetnik.** Tržaškemu škofu dr. Andreju Karlinu je podelil cesar čast tajnega svetnika.

— **Zasebno žensko gimnazijo** otvorijo baje v Trstu že letošnjo jesen.

— **K vojnim dokladam učiteljem** je sklenil prispevati štajerski deželni odbor z ozirom na tozadevni zakon, 50 odstotkov. Draginjska doklada se izplača 1. septembra. Ostale doklade pa šele 1. oktobra t. l.

— **Marihorsko gimnazijo** je posečalo v zadnjem šolskem letu 332 slovenskih, 231 nemških in 8 italijanskih dijakov.

— **Toča divja letos neusmiljeno** in ni prizanesla niti že itak sestradani kameniti Dalmaciji. Od tam poročajo, da je padala zadnjič tako silno, da je uničila dve tretjini poljskih pridelkov. Napravila je nad milijon kron škode.

— **Velika železniška nesreča.** Mešani vlak, ki je prihajal iz Krakova, je zadel v soboto, dne 3. t. m. blizu postaje Osviecim v Galiciji v neki tovarni vlak, ki je stal na mostu čez Vislo in čakal na znamenje, da zapelje na postajo. Pri tem trčenju mešanega vlaka v tovarni vlak, se je odtrgalo pet vagonov vlaka od ostalih 61 vagonov in strmoglavilo v Vislo. Število lahko poškodovanih znaša 30, 5 oseb pa je bilo težko poškodovanih. Ne-prestane nesreče na železnici so tudi znamenje časa in posledice današnjih čudnih razmer.

— **20.000 avstrijskih otrok na Ogrskem.** Od 25. julija, od dneva, ko se je pričela velika cesarjeva akcija za prehrano otrok, pa do danes je prispelo na Ogrsko že 20.000 otrok, deloma z Dunaja, deloma iz drugih (nemških) dežel.

Zadnje vesti.

Avstrijski diplomatski zastopnik v Moskvi.

Dunaj, 5. avgusta. Za avstro-ogrsko diplomatičnega zastopnika v Moskvi je imenovan dosedanjí poslanik v Kodanju baron Frank. Ker je obolen na influenco, ne more takoj odpotovati na svoje službeno mesto. Povrnitev naših vojnih vjetnikov v Rusiji je naletela na težkoče, ker so nekatera taborišča vjetnikov v Sibiriji zelo oddaljena in je težko priti v stik z njimi.

Gorak zajutrek za šolsko mladino.

Dunaj, 5. avgusta. Urad za ljudsko prehrano je ukrenil, da dobi v bodočem šolskem letu revna šolska mladina v celi Avstriji vsak dan gorak zajutrek. Storili so se potrebni koraki, da se v ta namen zagotovi potrebna množina vojne kavine mešanice in sladkorja.

Čehi proti baronu Hussareku.

Praga, 5. avgusta. Na velikem shodu je včeraj bivši minister dr. Prašek govoril proti ustanovitvi okrožnega sodišča v Trutnovu. Izjavil je med drugim: Če so Čehi obračunili s Clam-Martincem in Seidlerjem, bodo obračunili tudi s Hussarekom, ki je 24 ur potem, ko je v državnem zboru govoril o pravičnosti, po ukazu Teufela in Wolfa začel deliti Češko. A gospodje Clam-Martinc, Seidler in Hussarek ne bodo odločevali o usodi češkega naroda. Češkemu narodu se ni treba zanašati na entente, zanaša se edino in smo na svojo pravico.

Anglija naj pove mirovne pogoje.

Berlin, 5. avgusta. Na neko interpelacijo v poslanski zbornici je državni tajnik Bonar Law nedavno odgovoril, da je angleška vlada vedno pripravljena, pretresati vsako mirovno ponudbo, ki bi mogla dovesti do trajnega miru. Če Bonar Law tako odgovarja, potem so to pravi, da je pripravljen, pretresati samo take ponudbe, ki bi vstrezale angleškimi zahtevam. Že sam namen, uvesti tarifno reformo, je za nemško delavstvo nesprejemljiv, ker bi taka reforma Nemčijo gospodarsko ugonobila. Kar so nemški državniki izjavili o miru, je tako jasno, da vsakdo lahko razume, kaj hočejo. Sedaj naj stavi drugi svoje protipredloge.

Skorajšen konec vojne?

Amsterdam, 5. avgusta. Devet članov kongresa Zedinjenih držav se je napotilo v Anglijo, da proučujejo tam vojne razmere. Priobčili so izjavo, ki jo je smatrati za uradno izjavo Zedinjenih držav glede vojne priprave in vojnih ciljev. Izjava vsebuje med drugim naslednje točke: Doba pripravljavanja za vojno je za Zedinjene države sedaj minula. Amerika razpolaga z nad 20 milijonov vojakov v za vojaško službo obvezni starosti. V Evropi se nahaja 1.500.000 ameriških vojakov. Pred koncem oktobra mogoče biti v Evropi dva milijona vojakov in obenem bo izvežban v domovini nov milijon mož. Ne glede na ogromno municijo, ki jo je poslala alirancem, ima Amerika na razpolago toliko pušk, da opremlja lahko vsakega voja z dvema puškama. Od začetka vstopa Amerike v vojno pa do danes, je bilo narejenih 82.540 strojnih pušk. Vsak teden se odpošlje na bojišče milijon zboljšanih ročnih granat. Amerikanci grade sedaj več kot 25.000 zračnih letal in v Zedinjenih državah je danes 100.000 letalcev. Novi ameriški motor je najmočnejši stroj sveta in je v stanu prenesti velike letalne stroje v dvajsetih urah preko atlantskega oceana. Kar se tiče ameriškega ladijskega, je bilo spuščeni samo 4. julija v morje nad 100 ladij. Mesečno se dogradi sedaj pol milijona ton ladijskega prostora. Konec vojne je pričakovati v bližnji bodočnosti. Nemčije bomo brezupno izpodrinili na morju, na kopnem in v zraku.

Prihod zmagovalnega miru.

London, 5. avgusta. Predsednik Wilson in kralj Jurij sta izmenjala povodom obletnice vstopa Anglije v vojno brzojavki, v kateri pravi angleški kralj med drugim: Kralj pričakuje v polnem zaupanju, da prihod zmagovalnega miru ni več daleč.

»Aliranci se bore za čisti mir!«

London, 5. avgusta. Povodom četrtega vojnega leta je podal Asquith pregled čez minula štiri leta in dejal med drugim: Aliranci se bore za čisti mir. Amerikanci, ki so v kritičnem trenutku tako hrabro branili

fronto, vedno bolj večajo svojo vojsko z novimi vojaki. Velika masa mislečega evropskega in ameriškega ljudstva je sedaj prepričana, da smo se zaman bojevali, ako ne dosežemo vsaj v začetku ono veliko skupnost, ki bo onemogočila vojne za vse čase. Do tedaj ne smemo odložiti orožja.

Zaseženo blago v Ameriki.

New-york, 5. avgusta. Skupna vrednost blaga avstro-ogrskih in nemških tyrdk, katerega je Amerika zasegla, znaša nad pol milijarde dolarjev.

Aprovizacija.

Oddaja mesa. Jutri v sredo, dne 7. t. m. se bo oddajalo za vso Ljubljano po 10 dkg mesa na osebo.

Meso na zelene izkaznice B števil. 1. do 1400. Stranke z zelenimi izkaznicami B števil. 1 do 1400, prejmejo goveje meso po znižani ceni v sredo, dne 7. t. m. popoldne v cerkvi sv. Jožefa. Določen je tale red: od pol 2 do 2 števil. 1 do 200, od 2 do pol 3 števil. 201 do 400, od pol 3 do 3 števil. 401 do 600, od 3 do pol 4 števil. 601 do 800, od pol 4 do 4 števil. 801 do 1000, od 4 do pol 5 števil. 1001 do 1200, od pol 5 do 5 števil. 1201 do 1400.

Mast na rumene izkaznice C. Stranke z rumenimi izkaznicami C prejmejo mast v četrtek, dne 8. t. m., v petek, dne 9. t. m. in v soboto, dne 10. t. m. pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: **V četrtek, dne 8. t. m.** dopoldne od 8 do pol 9 števil. 1 do 70, od pol 9 do 9 števil. 71 do 140, od 9 do pol 10 števil. 141 do 210, od pol 10 do 10 števil. 211 do 280, od 10 do pol 11 števil. 281 do 350, od pol 11 do 11 števil. 351 do 420, popoldne od pol 2 do 2 števil. 421 do 490, od 2 do pol 3 števil. 491 do 560, od pol 3 do 3 števil. 561 do 630, od 3 do pol 4 števil. 631 do 700, od pol 4 do 4 števil. 701 do 770, od 4 do pol 5 števil. 771 do 840, od pol 5 do 5 števil. 841 do 910, od 5 do pol 6 števil. 911 do 980, v petek, dne 9. t. m. dopoldne od 8 do pol 9 števil. 981 do 1050, od pol 9 do 9 števil. 1051 do 1120, od 9 do pol 10 števil. 1121 do 1190, od pol 10 do 10 števil. 1191 do 1260, od 10 do pol 11 števil. 1261 do 1330, od pol 11 do 11 števil. 1331 do 1400, popoldne od pol 2 do 2 števil. 1401 do 1470, od 2 do pol 3 števil. 1471 do 1540, od pol 3 do 3 števil. 1541 do 1610, od 3 do pol 4 števil. 1611 do 1680, od pol 4 do 4 števil. 1681 do 1730, od 4 do pol 5 števil. 1731 do 1820, od pol 5 do 5 števil. 1821 do 1890, od 5 do pol 6 števil. 1891 do 1960, v soboto, dne 10. t. m. dopoldne od 8 do pol 9 števil. 1961 do 2030, od pol 9 do 9 števil. 2031, do 2100, od 9 do pol 10 števil. 2101 do 2170, od pol 10 do 10 števil. 2171 do 2240, od 10 do pol 11 št. 2241 do 2310, od pol 11 do 11 števil. 2311 do 2380, popoldne od pol 2 do 2 števil. 2381 do 2450, od 2 do pol 3 števil. 2451 do 2520, od pol 3 do 3 števil. 2521 do 2590, od 3 do pol 4 števil. 2591 do 2660, od pol 4 do 4 števil. 2661 do 2730, od 4 do pol 5 št. 2731 do 2800, od pol 5 do 5 števil. 2801 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 20 dkg masti, kilogram stane 12 K. Mast dobe vsi pripadniki te skupine. Izkazati se je pri nakupu masti z rumeno izkaznico za mast (odreže se kupon za avgust), nastavljenici južne železnice morajo prinesiti nakupno knjižico in nastavljenici državne železnice svojo železniško legitimacijo. Brez teh nakazil ne dobi nihče masti.

Polenovka na zelene izkaznice A. Stranke z zelenimi izkaznicami A prejmejo polenovko v sredo, dne 7. t. m. dopoldne pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: od 8 do pol 9 števil. 1 do 80, od pol 9 do 9 števil. 81 do 160, od 9 do pol 10 števil. 161 do 240, od pol 10 do 10 št. 241 do 320, od 10 do pol 11 števil. 321 do 400, od pol 11 do 11 števil. 401 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 1/4 kg namočene polenovke, kar stane 30 vinarjev.

Kislo zelje za II. okraj. Stranke II. okraja prejmejo kislo zelje v sredo, dne 7. t. m. dopoldne pri Jakopiču na Mirju. Zelje se bo oddajalo na nova zelena nakazila za

krompir po naslednjem redu: od 8. do pol 9. števil. 1 do 300, od pol 9. do 9. števil. 301 do 600, od 9. do pol 10. števil. 601 do 900, od pol 10. do 10. števil. 901 do 1200, od 10. do pol 11. števil. 1201 do 1500, od pol 11. do 11. števil. 1501 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 2 kg kislega zelja. Tiste stranke, ki se izkažejo s kakršnokoli izkaznico ubožne akcije, plačajo kilogram po 1 K, vse druge stranke po 2 K.

Kislo zelje za IV. okraj. Stranke IV. okraja prejmejo kislo zelje v sredo, dne 7. t. m. popoldne pri Jakopiču na Mirju. Določen je tale red: od pol 2 do pol 3 števil. 1 do 500, od pol 3 do pol 4 števil. 501 do 1000, od pol 4 do pol 5 števil. 1001 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 2 kg kislega zelja. Tiste stranke, ki se izkažejo s kakršnokoli izkaznico ubožne akcije, plačajo kg po 1 K, vse druge stranke po 2 K.

Kislo zelje za IX. okraj. Stranke IX. okraja prejmejo kislo zelje v sredo, dne 7 t. m. popoldne od pol 5 do pol 6 pri Jakopiču na Mirju. Stranka dobi za vsako osebo 2 kg kislega zelja. Tiste stranke, ki se izkažejo s kakršnokoli izkaznico ubožne akcije, plačajo kg po 1 K, vse druge stranke po 2 K.

Razno.

* **Rjepin umrl vsled lakote.** Najslavnejši ruski zgodovinski slikar sedanosti Rjepin, o katerem smo poročali, da umira, je umrl te dni od lakote. Nedavno je pisal svojim prijateljem: »Umiram lakote. Noge me ne vzdrže več pokonci. Nemorem iz postelje.« Umetnik, ki je umrl v Kirovu na rusko-sinski meji, je sin kozaka in se je rodil l. 1844 na stepi v Charikovu. Star je bil torej 74 let.

Izdajatelj in odgovorni urednik

Josip Petelan.

Tisk »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani.

Srbenje
Garje
Lišaj
Hraste

Najzanesljivejše sredstvo proti temu je

PARATOL

domače mazilo,

Ne maže, je brez duha, torej tudi čez dan uporabno.

Velik lonček K 5; rodbinski lonček K 9. PARATOL

PRASEN varuje občutljivo kožo. Škaflija stane K 3.

Oboje se dobi proti predplačilu ali povzetju pri

Paratol delavnice lekarnarja **Ulmer,**

BUDAPEŠTA VII-11., ROZSA UTCA 21.

Nadomestilo mila

za pranje perila, izborna penče in prekaša vse doslej v prometu se nahajajoče izdelke. 1 zavoje, t. j. 5 kilogr. K 12, 1 zavoje za 10 kg 23 K. Preprodajalci dobe popust pri naročbi celega zaboja z 250 kosi. Belo mineralno milo za čiščenje rok in finejšega perila, 1 zavoje 32 kosov K 14. Nadomestek za toaletno milo v raznih barvah, lepo dišeč, 1 zavoje 32 kosov K 18. Roza barve, 1 zavoje 24 kosov K 18. Razpošilja po povzetju. Pri večjem naročilu naj se pošlje polovica zneska naprej. Najmanj se more naročiti en zavoje vsake vrste. — Izvožno podjetje M. Jünker v Zagrebu 40, Petriška ul. 3/III, tel. 23-27.

SIGORIN
zatre čudo-
vito naglo **STENICE**

Vzorčna steklenica 4 K, velika steklenica 16 K, brizgalnica 2 K. Dobiva se povsod. Glavna razpošiljalnica: **Lekarna „pri upanju“ (Apotheke zur Hoffnung): Pécs 46, Ogrsko.**

— Delniška glavnica —
K 10.000.000.

Sprejema vloge na knji-
žice in tekoči račun proti
ugodnemu obrestovanju.

Ljubljanska kreditna banka
v Ljubljani.

Poslovnica c. kr. avstr. razredne loterije.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici (t. č. v Ljubljani) in Celju

Rezervni fond i okroglo
K 2.000.000.

Kupuje in prodaja vse vrste
vrednostnih papirjev, financira
erarične dobave in dovoljuje
— aprovizacijske kredite —